Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 3. októbra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Prisťahovalecká politika – Postavenie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú osobami s dlhodobým pobytom – Smernica 2003/109/ES – Podmienky na získanie postavenia osoby s dlhodobým pobytom – Článok 5 ods. 1 písm. a) – Stabilné, pravidelné a dostatočné zdroje“

Vo veci C-302/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko) zo 14. decembra 2017 a doručený Súdnemu dvoru 4. mája 2018, ktorý súvisí s konaním:

X

proti

Belgische Staat,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predsedníčka tretej komory A. Prechal (spravodajkyňa), sudcovia F. Biltgen, J. Malenovský, C. G. Fernlund a L. S. Rossi,

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– X, v zastúpení: J. Hardy, advocaat,

– belgická vláda, v zastúpení: C. Pochet, M. Jacobs a P. Cottin, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci E. Matterne, advocaat,

– česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

– nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,

– francúzska vláda, v zastúpení: E. de Moustier, A.-L. Desjonquères a E. Armoet, splnomocnené zástupkyne,

* Jazyk konania: holandčina.

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci L. D'Ascia, avvocato dello Stato,

– rakúska vláda, v zastúpení: J. Schmoll, splnomocnená zástupkyňa,

– Európska komisia, v zastúpení: C. Cattabriga a G. Wils, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 6. júna 2019,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 ods. 1 písm. a) smernice Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktor[í] sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. ES L 16, 2004, s. 44; Mim. vyd. 19/006, s. 272).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi X a Belgische Staat (Belgicko) vo veci zamietnutia žiadosti o povolenie usadiť sa a priznanie právneho postavenia osoby s dlhodobým pobytom.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2003/86/ES

3 Podľa znenia článku 7 ods. 1 smernice Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny (Ú. v. EÚ L 251, 2003, s. 12; Mim. vyd. 19/006, s. 224):

„1. Po podaní žiadosti o zlúčenie rodiny môže príslušný členský štát požiadať osobu, ktorá podala žiadosť, aby predložila dôkaz o tom, že garant:

…

c) má trvalý a pravidelný príjem, ktoré sú dostatočné na to, aby uživil seba a svojich rodinných príslušníkov bez toho, aby sa uchýlil k systému sociálnej pomoci príslušného členského štátu. Členské štáty zhodnotia tieto príjmy so zreteľom na ich charakter a pravidelnosť a môžu vziať do úvahy aj úroveň minimálnej vnútroštátnej mzdy a dôchodku, ako aj počet rodinných príslušníkov."

Smernica 2003/109

4 Odôvodnenia 1, 2, 4, 6, 7 a 10 smernice 2003/109 stanovujú:

(1) s cieľom postupného vytvárania priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, Zmluva o založení Európskeho spoločenstva umožňuje prijatie opatrení, zameraných na zabezpečenie voľného pohybu osôb, v spojení s ďalšími opatreniam[i], vzťahujúcimi sa na kontroly na vonkajších hraniciach, azyl a migráciu a prijatie opatrení, vzťahujúcich sa [na] azyl, migráciu a zaručenie práv štátnych príslušníkov tretích krajín;

(2) Európska Rada na svojom mimoriadnom zasadnutí v Tampere v dňoch 15. a 16. októbra 1999 vyhlásila, že právne postavenie štátnych príslušníkov tretích krajín by malo byť priblížené k právnemu postaveniu štátnych príslušníkov členských štátov a že osobe, ktorá sa určitú stanovenú dobu oprávnene zdržiava v členskom štáte a ktorá je držiteľom povolenia na dlhodobý pobyt, by mali byť priznané v členskom štáte jednotné práva, ktoré sa čo najviac približujú právam občanov Európskej únie;

…

(4) integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín s povolením na dlhodobý pobyt v členských štátoch je kľúčovým prvkom v rozvíjaní ekonomickej a sociálnej súdržnosti, základného cieľa spoločenstva, uvedeného v zmluve;

…

(6) hlavným kritériom na získanie právneho postavenia osoby s dlhodobým pobytom by mala byť dĺžka pobytu na území členského štátu. Pobyt by mal byť oprávnený a zároveň nepretržitý, aby sa preukázalo, že osoba sa v krajine usadila. Vypracujú sa ustanovenia s určitým druhom flexibility, takže by sa brali do úvahy okolnosti, za ktorých by osoba mohla dočasne opustiť územie;

(7) k získaniu právneho postavenia osoby s dlhodobým pobytom sú štátni príslušníci tretích krajín povinní dokázať, že majú postačujúce zdroje a zdravotné poistenie, aby sa nestali pre členský štát bremenom. Členské štáty, pri posudzovaní vlastníctva stabilných a pravidelných zdrojov, môžu brať do úvahy faktory, ako sú príspevky do dôchodkového systému a plnenie daňových povinností;

…

(10) sa vypracuje súhrn pravidiel postupu na posudzovanie žiadosti o povolenie na dlhodobý pobyt. Tieto postupy by mali byť efektívne a kontrolovateľné, s ohľadom na bežnú pracovnú záťaž správy členských štátov, mali by byť aj transparentné a spravodlivé, aby sa tým, ktorých sa to týka, ponúkla primeraná právna istota. Nemali by sa vytvárať prostriedky pre bránenie výkonu práva na pobyt.“

5 Článok 5 tejto smernice, nazvaný „Podmienky na získanie postavenia osoby s dlhodobým pobytom“, uvádza:

„1. Členské štáty si vyžiadajú od štátnych príslušníkov tretích krajín dôkazy o tom, že oni sami a na nich závislí rodinní príslušníci majú:

a) stabilné a pravidelné zdroje, ktoré sú postačujúce pre nich a ich rodinných príslušníkov, bez zaťaženia systému sociálnej pomoci dotknutého členského štátu. Členské štáty vyhodnotia tieto zdroje s odvolaním sa [vzhľadom – *neoficiálny preklad*] na ich povahu a pravidelnosť a môžu vziať do úvahy výšku minimálneho platu a dôchodku pred podaním žiadosti o priznanie postavenia osoby s dlhodobým pobytom;

b) zdravotné poistenie s ohľadom na všetky riziká bežne pokryté v prípade vlastných štátnych príslušníkov v príslušnom členskom štáte.

…“

6 Článok 7 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„K získaniu postavenia osoby s dlhodobým pobytom, dotknutý štátny príslušník tretej krajiny musí podať žiadosť na príslušné orgány členského štátu, v ktorom sa zdržiava. K žiadosti musia byť priložené písomné dôkazy podľa vnútroštátneho práva, že spĺňa podmienky ustanovené v článkoch 4 a 5, ako aj na základe vyžiadania platný cestovný doklad alebo jeho overená kópia.

…“

7 Podľa článku 8 ods. 1 tej istej smernice:

„Postavenie osoby s dlhodobým pobytom je trvalé s výhradou článku 9.“

8 Článok 9 smernice 2003/109 s názvom „Odňatie alebo strata postavenia“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Osoby s dlhodobým pobytom nie sú naďalej oprávnené ponechať si postavenie osoby s dlhodobým pobytom v týchto prípadoch:

a) zistenie podvodného získania postavenia osoby s dlhodobým pobytom;

b) prijatie opatrenia na vyhostenie za podmienok ustanovených v článku 12;

c) v prípade neprítomnosti na území spoločenstva za obdobie dvanástich po sebe nasledujúcich mesiacov.“

9 V článku 11 tejto smernice sa uvádza:

„1. Osoby s dlhodobým pobytom majú nárok na rovnaké zaobchádzanie ako štátni príslušníci vo vzťahu k:

a) prístupu k zamestnaniu a samostatnej zárobkovej činnosti, pokiaľ takéto činnosti nezahŕňajú, hoci aj na prechodnú dobu, vykonávanie verejnej moci a k podmienkam zamestnávania a pracovným podmienkam, vrátane podmienok, ktoré sa týkajú prepustenia a odmeňovania;

…“

10 Článok 12 uvedenej smernice uvádza:

„1. Členské štáty môžu rozhodnúť o vyhostení osoby s dlhodobým pobytom, len ak predstavuje skutočnú a dostatočne vážnu hrozbu pre verejný poriadok alebo bezpečnosť štátu.

2. Rozhodnutie uvedené v ods. 1 nesmie byť založené na ekonomických dôvodoch.

…“

11 Článok 13 tej istej smernice stanovuje:

„Členské štáty môžu vydať povolenia na pobyt s trvalou alebo neobmedzenou platnosťou za podmienok, ktoré sú priaznivejšie ako tie, ktoré sú ustanovené touto smernicou. Takéto povolenia na pobyt nezakladajú právo na pobyt v inom členskom štáte, podľa kapitoly III tejto smernice.“

Smernica 2004/38/ES

12 Podľa znenia článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46):

„1. Všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak:

a) sú pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby v hostiteľskom členskom štáte; alebo

b) majú dostatočné zdroje pre samých seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu, a ak majú komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte; alebo

c) – sú zapísaní na súkromnej alebo verejnej inštitúcii, akreditovanej alebo financovanej hostiteľským členským štátom na základe jeho legislatívy alebo administratívneho postupu, s hlavným cieľom absolvovať študijný kurz, vrátane odborného vzdelávania; a

– majú komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte a predložili príslušnému vnútroštátnemu úradu dôkaz prostredníctvom vyhlásenia alebo iným rovnocenným prostriedkom, podľa ich rozhodnutia, že majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu; alebo

…“

13 Článok 14 tej istej smernice s názvom „Zachovanie práva pobytu“ v odseku 2 stanovuje:

„Občania Únie a ich rodinní príslušníci majú právo pobytu určené v článkoch 7, 12 a 13, pokiaľ spĺňajú podmienky v nich stanovené.

…“

Belgická právna úprava

14 Článok 15a Wet betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (zákon o vstupe na štátne územie, pobyte, usadení sa a vyhostení cudzincov) z 15. decembra 1980 (*Belgisch Staatsblad* z 31. decembra 1980, s. 14584) v znení, ktoré sa uplatňuje na skutkový stav vo veci samej (ďalej len „zákon o cudzincoch“), stanovuje:

„1. Ak tomu nebránia dôvody verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti, právne postavenie osoby s dlhodobým pobytom sa musí priznať cudzím štátnym príslušníkom, ktorí nie sú občanmi Európskej únie, ktorí spĺňajú podmienky stanovené v odseku 3 a preukážu, že sa zdržiavali oprávnene a nepretržite v [Belgickom] kráľovstve päť rokov bezprostredne pred podaním žiadosti o priznanie postavenia osoby s dlhodobým pobytom.

…

3. Cudzí štátni príslušníci uvedení v ods. 1 musia preukázať, že majú pre seba a svojich rodinných príslušníkov, ktorí sú od nich závislí, stabilné a pravidelné príjmy, ktoré sú dostatočné na pokrytie ich vlastných potrieb a potrieb ich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre verejné orgány, a že majú uzavreté zdravotné poistenie pokrývajúce riziká v Belgicku.

Prostriedky na živobytie uvedené v prvom pododseku musia zodpovedať aspoň úrovni príjmov, pod ktorou možno poskytnúť sociálnu pomoc. V rámci ich posúdenia sa zohľadní ich povaha a ich pravidelnosť.

Kráľ kráľovským nariadením prerokovaným v Rade ministrov a s prihliadnutím na kritériá vymedzené v druhom pododseku stanoví minimálnu sumu vyžadovaných prostriedkov na živobytie.“

15 V obežníku o právnom postavení osoby s dlhodobým pobytom zo 14. júla 2009 (*Belgisch Staatsblad* z 11. augusta 2009) je spresnené, že dôkaz o uvedených prostriedkoch na živobytie možno predložiť takto:

„Dôkaz o prostriedkoch na živobytie možno predložiť príjmami zo zárobkovej činnosti, podporou v nezamestnanosti, príspevkom v invalidite, predčasným starobným dôchodkom, starobným dôchodkom, dávkami vyplácanými v rámci poistenia rizika pracovného úrazu alebo choroby z povolania,… Tento zoznam nie je úplný.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

16 Dňa 26. júla 2007 podal X, ktorý vyhlásil, že je kamerunským štátnym príslušníkom, na belgické veľvyslanectvo v Yaoundé (Kamerun) žiadosť o študentské vízum. Uvedené vízum získal a jeho právo na pobyt bolo každoročne predlžované až do 15. januára 2016. Dňa 19. januára 2016 bolo X na jeho žiadosť udelené povolenie na pobyt z dôvodu, že mal pracovné povolenie. Dĺžka platnosti tohto povolenia bola do 14. januára 2017.

17 Dňa 27. decembra 2016 podal X žiadosť o priznanie postavenia osoby s dlhodobým pobytom. Na podporu tejto žiadosti predložil ako dôkaz o stabilných, pravidelných a dostatočných prostriedkoch na živobytie najmä pracovné zmluvy, daňový výmer a výplatné pásky vystavené na meno svojho brata. Okrem toho X predložil dokument podpísaný svojím bratom, ktorým sa tento zaviazal, že zabezpečí, aby „dotknutá osoba mala ‚pre seba a pre svojich rodinných príslušníkov, ktorí sú od nej závislí, stabilné a pravidelné príjmy, ktoré sú dostatočné na pokrytie vlastných potrieb a potrieb jej rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre verejné orgány‘ v súlade s článkom 15a [zákona o cudzincoch].“

18 Rozhodnutím z 5. apríla 2017 Gemachtigde van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie en Administratieve Vereenvoudiging (zástupca štátneho tajomníka pre azyl a migráciu, poverený administratívnym zjednodušením, Belgicko) túto žiadosť zamietol. Pokiaľ ide o stabilné, pravidelné a dostatočné príjmy v zmysle článku 15a zákona o cudzincoch, rozhodnutie znelo takto:

„Žiadateľ nemá vlastné prostriedky. Je zjavné, že od 31. mája 2016 už nevykonáva zárobkovú činnosť a v súčasnosti nedisponuje žiadnymi prostriedkami. Preukazuje prostriedky svojho brata. Žiadateľ musí preukázať, že sám disponuje prostriedkami na živobytie dostatočnými na to, aby sa nestal záťažou pre Belgicko.“

19 X podal proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko), v rámci ktorej uvádza, že toto rozhodnutie bolo založené na nesprávnom výklade podmienky týkajúcej sa prostriedkov na živobytie, uvedenej v článku 5 ods. 1 smernice 2003/109, ustanovení, ktoré článok 15a zákona o cudzincoch preberá, z dôvodu, že tieto ustanovenia si nevyžadujú, aby sa zohľadnili len vlastné prostriedky žiadateľa.

20 X zdôrazňuje, že výraz „majú…postačujúce [zdroje]“ v zmysle článku 5 ods. 1 smernice 2003/109 treba vykladať rovnako ako zhodné pojmy použité v smerniciach 2003/86 a 2004/38. Smernica 2003/109 mala za cieľ priblížiť právne postavenie držiteľov povolení na dlhodobý pobyt právnemu postaveniu, ktoré sa udeľuje občanom Únie. Z toho najmä vyplýva, že judikatúra týkajúca sa smernice 2004/38, ako aj relevantná judikatúra predchádzajúca nadobudnutiu účinnosti tejto smernice z ktorej vyplýva, že táto smernica neobsahuje žiadnu požiadavku týkajúcu sa pôvodu postačujúcich zdrojov, sa musí uplatniť analogicky.

21 Zástupca štátneho tajomníka naopak tvrdí, že samotná skutočnosť, že X je odkázaný na svojho brata neznamená, že disponuje pravidelným a stabilným príjmom. Podľa jeho názoru posúdenie zdrojov v rámci konania o zlúčení rodiny nemožno vykonať rovnako ako posúdenie vykonávané v rámci konania o získaní postavenia osoby s dlhodobým pobytom. Okrem toho v prípade zlúčenia rodiny občana Únie možno zohľadniť len jeho príjmy.

22 Vzhľadom na tieto pripomienky sa vnútroštátny súd najmä pýta, či sa článok 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 má vykladať v tom zmysle, že „zdroje“, ktoré sa uvádzajú v tomto ustanovení, sú výlučne „vlastnými zdrojmi“ žiadateľa, alebo či sa tento pojem vzťahuje tiež na iné typy zdrojov.

23 Za týchto podmienok Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 5 ods. 1 písm. a) [smernice 2003/109], ktorý (okrem iného) upravuje, že štátni príslušníci tretích krajín na získanie právneho postavenia osoby s dlhodobým pobytom musia preukázať, že ‚majú‘ stabilné a pravidelné zdroje, ktoré sú postačujúce pre nich a ich rodinných príslušníkov, bez zaťaženia systému sociálnej pomoci dotknutého členského štátu, vykladať v tom zmysle, že týmto sú myslené len ‚vlastné príjmy‘ uvedených štátnych príslušníkov tretích krajín?

2. Alebo na to postačuje, aby mal štátny príslušník tretej krajiny takéto zdroje bez toho, aby sa v súvislosti s pôvodom týchto zdrojov kládli akékoľvek iné požiadavky, takže príslušník tretej krajiny môže mať tieto zdroje aj od rodinného príslušníka alebo inej tretej osoby?

3. Pokiaľ bude predchádzajúca otázka zodpovedaná kladne, postačuje v tomto prípade na preukázanie, že žiadateľ môže mať zdroje v zmysle článku 5 ods. 1 písm. a) [smernice 2003/109], písomné vyhlásenie o prevzatí nákladov spojených s pobytom predložené treťou osobou, ktorým sa tretia osoba zaväzuje zaistiť, aby žiadateľ, ktorý požiadal o priznanie právneho postavenia osoby s dlhodobým pobytom ‚mal pre seba a pre svojich rodinných príslušníkov, ktorí sú od neho závislí, stabilné a pravidelné príjmy, ktoré sú dostatočné na pokrytie vlastných potrieb a potrieb jeho rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre verejné orgány‘?“

O prejudiciálnych otázkach

24 Svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 má vykladať v tom zmysle, že pojem „zdroje“ uvedený v tomto ustanovení sa týka len „vlastných zdrojov“ žiadateľa o postavenie osoby s dlhodobým pobytom, alebo či sa tento pojem vzťahuje aj na prostriedky poskytnuté tomuto žiadateľovi treťou osobou, ako aj prípadne, či záväzok poskytnúť starostlivosť prebratý touto treťou osobou stačí na preukázanie, že uvedený žiadateľ disponuje stabilnými, pravidelnými a dostatočnými zdrojmi v zmysle uvedeného ustanovenia.

25 V zmysle článku 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 členské štáty vyžadujú od štátnych príslušníkov tretích krajín dôkazy o tom, že oni sami a od nich závislí rodinní príslušníci majú stabilné a pravidelné zdroje, ktoré sú postačujúce pre nich a ich rodinných príslušníkov, bez zaťaženia systému

sociálnej pomoci dotknutého členského štátu. Členské štáty vyhodnotia tieto zdroje vzhľadom na ich povahu a pravidelnosť a môžu vziať do úvahy výšku minimálneho platu a dôchodku pred podaním žiadosti o priznanie postavenia osoby s dlhodobým pobytom.

26 Keďže článok 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 neobsahuje žiadny odkaz na vnútroštátne právo členských štátov, výraz „zdroje“, ktorý sa v ňom uvádza, treba chápať ako autonómny pojem práva Únie a vykladať na celom jej území jednotne, nezávisle od kvalifikácií používaných v členských štátoch, s prihliadnutím na znenie predmetného ustanovenia, ako aj na ciele, ktoré sleduje právna úprava, ktorej je súčasťou, a na jeho kontext (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. novembra 2017, Maio Marques da Rosa, C-306/16, EU:C:2017:844, bod 38 a citovanú judikatúru).

27 Po prvé, pokiaľ ide o znenie článku 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109, treba uviesť, že verzie tohto ustanovenia v španielskom, anglickom, francúzskom a talianskom jazyku používajú pojem rovnocenný slovu „zdroje“ a tento pojem v súlade s jeho obvyklým významom môže označovať všetky finančné prostriedky, ktoré má žiadateľ o priznanie postavenia osoby s dlhodobým pobytom bez ohľadu na ich pôvod. Naopak verzie uvedeného ustanovenia v holandskom a nemeckom jazyku používajú pojem rovnocenný slovu „príjmy“, ktorý sa viac reštriktívne týka osobných zdrojov, ako sú najmä príjmy z hospodárskej činnosti žiadateľa o priznanie postavenia osoby s dlhodobým pobytom, čo má tendenciu vylúčiť zdroje pochádzajúce od tretej osoby, ako je jeho rodinný príslušník.

28 Vzhľadom na túto nejednoznačnosť znenie článku 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 samo osebe neumožňuje určiť ani povahu, ani pôvod prostriedkov, ktoré sú v ňom uvedené.

29 Pokiaľ ide po druhé o cieľ smernice 2003/109, je ním najmä integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín dlhodobo usadených v členských štátoch. Okrem toho tak, ako vyplýva aj z odôvodnenia 2 tejto smernice, jej cieľom je prostredníctvom udelenia postavenia osoby s dlhodobým pobytom štátnym príslušníkom tretích krajín priblížiť právne postavenie týchto štátnych príslušníkov k postaveniu štátnych príslušníkov členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. októbra 2012, Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, bod 45 a citovanú judikatúru).

30 Pokiaľ ide o uvedenú integráciu, podľa ustálenej judikatúry a ako to potvrdzuje aj odôvodnenie 6 smernice 2003/109, táto vyplýva predovšetkým z dĺžky oprávneného a nepretržitého pobytu s dĺžkou päť rokov, ktorý preukazuje usadenie sa dotknutej osoby v krajine, a teda jej dlhodobý pobyt (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júla 2014, Tahir, C-469/13, EU:C:2014:2094, bod 33 a citovanú judikatúru). Z tohto hľadiska sa pôvod prostriedkov, ktoré musí mať žiadateľ o postavenie osoby s dlhodobým pobytom, nezdá byť rozhodujúcim kritériom.

31 Po tretie, pokiaľ ide o kontext, do ktorého patrí článok 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109, treba uviesť, že požiadavka mať stabilné, pravidelné a dostatočné zdroje predstavuje jednu zo základných podmienok na získanie právneho postavenia osoby s dlhodobým pobytom. Vzhľadom na cieľ sledovaný smernicou 2003/109 a systémom, ktorý zavádza, pokiaľ štátni príslušníci tretích krajín spĺňajú podmienky a rešpektujú postupy stanovené touto smernicou, majú právo nadobudnúť postavenie osoby s dlhodobým pobytom, ako aj ďalšie práva, ktoré vyplývajú z priznania tohto postavenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. apríla 2012, Komisia/Holandsko, C-508/10, EU:C:2012:243, bod 68). V tomto kontexte, ako to tiež v podstate poznamenal generálny advokát v bode 46 svojich návrhov, článok 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 v zásade neumožňuje stanoviť dodatočné podmienky týkajúce sa pôvodu zdrojov uvádzaných v tomto ustanovení.

32 Okrem toho vzhľadom na širší kontextuálny rámec uvedeného ustanovenia treba poznamenať, že porovnateľná požiadavka mať „zdroje“ figuruje tiež v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, podľa ktorého všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu.

33 Súdny dvor rozhodol, že výklad podmienky vzťahujúcej sa na povahu dostatočnosti zdrojov, ktorá je stanovená v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 v tom zmysle, že tieto zdroje musí mať samotná dotknutá osoba a nemôže sa v tejto veci spoliehať na zdroje rodinného príslušníka, ktorý ju sprevádza, by pridal k tejto podmienke stanovenej v smernici 2004/38 požiadavku vzťahujúcu sa na pôvod zdrojov, čo by predstavovalo neprimeraný zásah do výkonu základného práva na voľný pohyb a pobyt zaručeného článkom 21 ZFEÚ, pretože táto požiadavka nie je nevyhnutná na dosiahnutie cieľa sledovaného článkom 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, ktorým je ochrana verejných financií členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2015, Singh a i., C-218/14, EU:C:2015:476, bod 75, ako aj citovanú judikatúru).

34 Pojem „zdroje“ uvedený v článku 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 možno vykladať analogicky s pojmom uvedeným v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 tak, že nevylučuje, aby sa dotknutá osoba mohla odvolávať na zdroje tretej osoby, ktorá je jej rodinným príslušníkom.

35 Vzhľadom na definitívnu povahu nadobudnutia právneho postavenia osoby s dlhodobým pobytom a vzhľadom na cieľ článku 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109, ktorým je ochrana systému sociálnej pomoci dotknutého členského štátu, majú však podmienky „zdrojov“ v zmysle tejto smernice iný dosah, ako je dosah stanovený smernicou 2004/38.

36 Z článku 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 vyplýva, že členské štáty vyhodnotia tieto zdroje vzhľadom na ich povahu a pravidelnosť a môžu vziať do úvahy výšku minimálneho platu a dôchodku pred podaním žiadosti o priznanie postavenia osoby s dlhodobým pobytom. Okrem toho na rozdiel od článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, článok 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 vyžaduje, aby tam uvedené zdroje boli nielen „postačujúce“ ale tiež „stabilné“ a „pravidelné“.

37 Pokiaľ ide stále o kontext tohto posledného ustanovenia, treba poznamenať, že požiadavka disponovať „trvalými, pravidelnými a dostatočnými“ zdrojmi sa tiež uvádza v článku 7 ods. 1 písm. c) smernice 2003/86. Súdny dvor už rozhodol, že zo samotného znenia tohto ustanovenia, a najmä z použitia výrazov „trvalý“ a „pravidelný“ vyplýva, že finančné zdroje uvedené v tomto ustanovení musia mať určité trvanie a určitú kontinuitu. V tejto súvislosti podľa druhej vety článku 7 ods. 1 písm. c) smernice 2003/86 členské štáty posúdia uvedené príjmy najmä vo vzťahu k ich „pravidelnosti“ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. apríla 2016, Khachab, C-558/14, EU:C:2016:285, bod 30).

38 Článok 7 ods. 1 písm. c) smernice 2003/86 teda nemožno vykladať tak, že bráni tomu, aby príslušný orgán členského štátu rozhodujúci o žiadosti o zlúčenie rodiny mohol preskúmať, či je splnená požiadavka príjmov garanta s prihliadnutím na posúdenie týkajúce sa udržania si týchto prostriedkov aj v čase po podaní tejto žiadosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. apríla 2016, Khachab, C-558/14, EU:C:2016:285, bod 31).

39 Okrem toho, pokiaľ ide o to isté ustanovenie, a najmä pojem „dostatočné“, ktorý vyplýva z jeho znenia, Súdny dvor už uviedol, že keďže rozsah potrieb môže byť veľmi rozdielny v závislosti od jednotlivcov, toto ustanovenie sa má vykladať v tom zmysle, že členské štáty môžu stanoviť určitú sumu ako referenčnú sumu, ale nie v tom zmysle, že by mohli uložiť minimálnu výšku príjmu, nezávisle od konkrétneho preskúmania situácie každého žiadateľa (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. marca 2010, Chakroun, C-578/08, EU:C:2010:117, bod 48).

40 Preto z článku 7 ods. 1 písm. c) smernice 2003/86 vyplýva, že nie je rozhodujúci pôvod zdrojov, ale ich trvalosť a dostatočnosť vzhľadom na individuálnu situáciu dotknutej osoby.

41 Zo skúmania znenia, cieľa a kontextu článku 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109, najmä vzhľadom na porovnateľné ustanovenia smerníc 2004/38 a 2003/86 vyplýva, že pôvod zdrojov uvedených v tomto ustanovení nie je pre dotknutý členský štát na účely overenia, či sú tieto prostriedky stabilné, pravidelné a postačujúce, určujúcim kritériom.

42 Preto, ako to uviedol generálny advokát v bode 77 svojich návrhov, prináleží príslušným orgánom členských štátov konkrétne analyzovať celkovú individuálnu situáciu žiadateľa o postavenie osoby s dlhodobým pobytom a odôvodniť, v čom sú jeho prostriedky dostatočné alebo nie a majú, alebo nemajú určitú trvalosť, ako aj určitú kontinuitu, aby sa uvedený žiadateľ nestal záťažou pre hostiteľský členský štát.

43 Zdroje pochádzajúce od tretej osoby alebo rodinného príslušníka žiadateľa teda nie sú článkom 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 vylúčené, pokiaľ sú stabilné, pravidelné a postačujúce. V tejto súvislosti v situácii, akou je tá vo veci samej, právne záväzná povaha prehlásenia tretej osoby alebo rodinného príslušníka žiadateľa o poskytnutí starostlivosti môže byť dôležitou skutočnosťou, ktorú treba zohľadniť. Je tiež prípustné, aby príslušné orgány členských štátov zohľadnili najmä rodinnú väzbu medzi žiadateľom o postavenie osoby s dlhodobým pobytom a rodinným príslušníkom alebo príslušníkmi, ktorí sú ochotní poskytnúť starostlivosť. Rovnako povaha a trvalosť zdrojov rodinného príslušníka alebo príslušníkov tohto žiadateľa môžu v tejto súvislosti predstavovať relevantné skutočnosti.

44 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 5 ods. 1 písm. a) smernice 2003/109 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „zdroje“ uvedený v tomto ustanovení sa netýka len „vlastných zdrojov“ žiadateľa o postavenie osoby s dlhodobým pobytom, ale môže sa tiež vzťahovať aj na prostriedky poskytnuté tomuto žiadateľovi treťou osobou, pokiaľ sa vzhľadom na individuálnu situáciu dotknutého žiadateľa považujú za stabilné, pravidelné a dostatočné.

O trovách

45 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 5 ods. 1 písm. a) smernice Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktor[í] sú osobami s dlhodobým pobytom, sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „zdroje“ uvedený v tomto ustanovení sa netýka len „vlastných zdrojov“ žiadateľa o postavenie osoby s dlhodobým pobytom, ale môže sa tiež vzťahovať aj na prostriedky poskytnuté tomuto žiadateľovi treťou osobou, pokiaľ sa vzhľadom na individuálnu situáciu dotknutého žiadateľa považujú za stabilné, pravidelné a dostatočné.

Podpisy